

Gemeenteraad

Vergadering van 16 december 2025
Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

2025_RAAD_00056 Paraplunota Kapitaalgoederen 2026-2031

Portefeuillehouder

Melvin Smit

Andere betrokken portefeuillehouders

Marcel Scheringa

Samenvatting

De openbare ruimte is opgebouwd uit een groot aantal kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten (of assets) in de openbare ruimte. Voorbeelden hiervan zijn wegen, bomen, speeltoestellen of gebouwen. Deze objecten vormen samen de openbare ruimte. Deze objecten vertegenwoordigen een grote (maatschappelijke) waarde. De gemeente is verantwoordelijk voor haar bezittingen en heeft een zorgplicht om goed op de kapitaalgoederen te passen. In deze Paraplunota Kapitaalgoederen wordt inzicht gegeven in hoe de gemeente Steenwijkerland dit doet en worden risico's inzichtelijk gemaakt en worden aanbevelingen gedaan.

Beschrijving

Inleiding

In 2019 is de eerste Paraplunota Kapitaalgoederen Steenwijkerland opgesteld en vastgesteld. Deze had een looptijd 2019 – 2023. Met de in 2023 geactualiseerde Steenwijkerlandse Financiële Verordening is opgenomen dat de 'Nota onderhoud Kapitaalgoederen Steenwijkerland' om de zes jaar geactualiseerd wordt. Met de Financiële verordening is de looptijd van de paraplunota in 2019 verlengd naar 2019-2025. Dit geeft aanleiding om voor de nieuwe zes jaar 2026-2031 een nieuwe nota op te stellen. De term (paraplu)Nota onderhoud kapitaalgoederen is een naar de Steenwijkerlandse situatie toegespitste term voor de VNG modelverordening "onderhoudsplan openbare ruimte". Hoewel deze paraplunota een inhoudelijke relatie heeft met de jaarlijkse paragraaf over de kapitaalgoederen in de programmabegroting, kan deze paraplunota als losstaand/zelfstandig worden gelezen.

Gewenst resultaat

Een actueel en gedetailleerd overzicht van onze kapitaalgoederen voor de periode 2026-2031, inclusief financiële behoeftes en risico's.

Argumenten

1.1 Het goed beheren en onderhouden van de kapitaalgoederen is een belangrijke taak van de gemeente

De kapitaalgoederen leggen een blijvend en omvangrijk beslag op de gemeentelijke begroting. Er is geld nodig om de kapitaalgoederen te onderhouden of te vervangen. Om verantwoord met de kapitaalgoederen om te kunnen gaan, is goed inzicht noodzakelijk. De gemeente Steenwijkerland

beheert een groot aantal verschillende kapitaalgoederen. Hiervoor zijn sectoraal/per discipline al verschillende plannen opgesteld en budgetten gereserveerd.

1.2 De nota geeft een volledige actualisering van de vorige nota en geeft de (financiële) stand van zaken van de kapitaalgoederen weer

Om een helder overzicht te blijven hebben en te onderhouden is samen met de Antea Group een actualisering van onze kapitaalgoederen gemaakt. Hiermee krijgen we een actueel inzicht in:

- de omvang van het areaal kapitaalgoederen;
- de wettelijke verplichtingen, het beleidskader, de huidige stand van zaken per kapitaalgoed, en;
- de beschikbare financiële middelen.

1.3 We houden aandacht voor de staat en omvang van het te beheren areaal

Specifieke aandacht wordt gevraagd voor het onderdeel straatmeubilair zowel kwantitatief als kwalitatief. Voor dit onderdeel wordt een inhaalslag gemaakt en dit zullen we actief vastleggen in ons gemeentelijk beheersysteem. Datzelfde geldt voor een beheerplan rondom het onderhoud brandkranen.

1.4 Budgetten moeten goed gemonitord en bijgesteld worden waar nodig

Om adequaat in te kunnen spelen op de maatschappelijke ontwikkelen en ambities, bijvoorbeeld rondom klimaat en duurzaamheid, willen we de beheer- en investeringsbudgetten goed monitoren en bijstellen als dat nodig is. Zo is er de behoefte de budgetten in de pas te laten lopen met de kostenstijgingen binnen het onderhoud openbare ruimte in afwijking van de jaarlijks toegepaste indexering in de gemeentebegroting. We zullen dit jaarlijks in beeld brengen en zo nodig voorstellen doen om dit te corrigeren bij de bespreking van de P&C stukken met uw raad (bijvoorbeeld bij de Perspectiefnota, Najaarsnota of Jaarrekening).

1.5 Aandacht voor krappe personele bezetting

Op verschillende disciplines is er sprake van krappe personele bezetting. Actueel knelpunt zijn werkzaamheden op het gebied van de gemeentelijke watertaken (water en riolering en kunstwerken). Met betrekking tot deze zorg zullen we met concrete voorstellen komen bij de behandeling van de PPN 2026-2030. De komende maanden zullen we nader onderzoek doen naar deze specifiek te beheren arealen, de beheer werkzaamheden en bijbehorende formatie. Wij hebben geconstateerd, dat de afgelopen jaren wel extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor beheer en onderhoud openbare ruimte naar aanleiding van areaal uitbreiding openbare ruimte (bijvoorbeeld voor meer asfalt, bomen of stenen). Echter, dit geldt niet voor de eventueel hiervoor benodigde extra personele capaciteit (binnen- en/of buitendienst). We brengen in beeld hoe de taakomvang zich verhoudt tot de beschikbaarheid van personeel.

1.6 De integrale afstemming tussen disciplines kan beter

Hoewel er sprake is van onderling overleg en afstemming zien we dat de integrale afstemming tussen beheerdisciplines beter kan. Vandaar dat we vanuit risicobeheersing meer zullen inzetten op een integraal meerjarig investeringsprogramma. Hierdoor zullen we bewuster keuzes maken (werken naar voren of achteren schuiven), zodat er naast kosten-efficiënt te werken ook aandacht is voor een hogere kwaliteit/opwaardering van de openbare ruimte.

De verschillende actualisaties op de bovengenoemde punten verloopt jaarlijks via de "Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen" in de programmabegroting, incl. de financiële vertaling van de beheer- en beleidsplannen.

Kanttelingen en risico's

1.1 Risico's of incidenten met kapitaalgoederen kunnen niet voorkomen worden

Het vaststellen van de Paraplunota Kapitaalgoederen brengt op zichzelf geen nieuwe risico's met zich mee. De nota geeft immers alleen de bestaande situatie weer. Echter, zo nu en dan zien we ons geconfronteerd met een kapitaalgoed dat bijvoorbeeld door intensiever gebruik, zwaarder verkeer of

klimaatveranderingen aandacht behoeft. Daar zullen we dan adequaat op handelen en u meenemen in onze verantwoording bij de P&C-cyclus.

Duurzaamheid en social return

Bij het beheren en onderhouden van onze kapitaalgoederen is duurzaamheid een belangrijk thema. Bij vrijwel alle kapitaalgoederen openbare ruimte wordt ingezet op duurzaamheid, bijvoorbeeld duurzaam omgaan met grondstoffen en materialen (hergebruik/circulariteit). Daarnaast is er oog voor de inrichting openbare ruimte m.b.t. biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Bij de uitvoering van het beheer en onderhoud in de openbare ruimte zetten we, zoals afgesproken in ons beleid, in op social return on investment, gericht op het creëren van werkgelegenheid en sociale waarde voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Financiële toelichting

Het voorstel om voorliggende Paraplunota Kapitaalgoederen vast te stellen, heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie en participatie

Bij het inrichten, beheren en onderhouden van de openbare ruimte moet duidelijk zijn wat de functie van die ruimte is of moet zijn. Die functie kan aan verandering onderhevig zijn doordat de behoeften van de gebruikers veranderen. Om die reden wordt bij de uitwerking van plannen, afgestemd met omwonenden en andere gebruikers. We willen begrijpen wat hun behoefte is, zodat we in de uitwerking dezelfde taal spreken en verstaan. Inwoners worden gestimuleerd om deel te nemen aan plannen in hun openbare ruimte. Het initiatief voor plannen ligt niet meer alleen bij de afdelingen op het gemeentehuis. Ook verenigingen van dorpsbelangen, wijkverenigingen of andere groepen bewoners werken plannen voor hun openbare ruimte uit. Er wordt meer ruimte geboden aan initiatieven met zelfbeheer. Inwoners voelen zich eigenaar van hun omgeving als ze er ook invloed op hebben.

Uitvoering en planning

Nadat de raad de nota heeft vastgesteld, is deze direct van toepassing.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. De Paraplunota Kapitaalgoederen 2026-2031 vast te stellen en in te stemmen met de aanbevelingen.